

VIII. Nemzetközi és XIV. Országos Interdiszciplináris Grastyán Konferencia

2016. március 9-10.

JELENTKEZÉSI LAP

Név:	Dombrovski Áron
Előadás címe magyarul:	Russell névtézisének ismeretelméleti motivációi
Előadás címe idegen nyelven (csak akkor, ha idegen nyelvű):	–
Témavezető neve, beosztása:	–
Intézmény:	PPKE BTK
Képzés típusa BA, MA, doktori	MA
Szak:	Filozófia
Évfolyam:	I.
Levelezési cím:	1071 Budapest, Dembinszky utca 43, 1/6
Telefonszám:	30/292-6298
e-mail cím: ¹	d_aron@outlook.com

¹ Kérjük, olyan email címet adj meg amit rendszeresen tudsz ellenőrizni mivel ezen keresztül fogjuk küldeni az információkat.

Az előadás-kivonata (200-250 szó):

Kérjük, hogy az előadás-kivonat írásának szabályait mindenki tartsa be: a téma tágabb kontextusban való elhelyezése, a vizsgált kérdés megjelölése, kutatási módszerek bemutatása, következtetések, hosszú távú hasznosíthatóság.

Russell névtézisének ismeretelméleti motivációi

Absztrakt

„A denotálásról” kétség kívül Bertrand Russell egyik leghíresebb és legtöbbet idézett tanulmánya: ebben fejti ki *leíráselméletét*, amely szerint a határozott leírásokat tartalmazó állítások valójában nem referálnak semmire, logikai szerkezetük elemzése után ugyanis kvantifikált általános kijelentések konjunkcióiként írhatók fel. Egy későbbi lépésben Russell a módszert kiterjeszti a tulajdonnevekre is, ez az ún. *névtézis*, amely szerint a tulajdonnevek valójában álcázott leírások. A nyelvfilozófia nézőpontjából Russell egyértelműen azért dolgozta ki ezeket az elméleteket, hogy megoldást nyújtson a szinguláris terminusokkal kapcsolatos talányokra, amilyenek például a Frege-rejtvény, vagy az üres nevekkel és negatív egzisztenciális állításokkal kapcsolatos problémák.

Előadásom célja az, hogy rámutasson arra, hogy Russell fenti megfontolásai nemcsak bizonyos nyelvfilozófiai, logikai vagy technikai problémák megoldására voltak alkalmasak, hanem felfoghatók az általa képviselt ismeretelméleti keret következményeiként is, ezek legplasztikusabb leírása *A filozófia alapproblémái* című könyvében érhetők tetten. E könyvben Russell nyelvfilozófiai és ismeretelméleti problémákat is tárgyal, s ezek közt átmeneteket mutat ki.

Az előadás 1. részében bevezetem Russell alapvetését, miszerint biztos tudásunk csak saját érzetadatainkról lehet. A 2. részben ismertetem a *tudás ismeretség révén* és a *tudás leírás révén* distinkciót. A 3. részben pedig igyekszem kihangsúlyozni a kapcsolódási pontokat Russell ismeretelmélete és nyelvfilozófiája közt.

A konklúzió két irányba mutat: egyrészt rávilágít a névtézis (és a leíráselmélet) ritkán emlegetett episztemológiai alapjaira, amely Russell számára kétségtelenül fontossággal bírt, hiszen több művében expliciten utal erre. Másrészt pedig, távolabbról nézve a képet, arra láthatunk példát, hogy az analitikus filozófiában az apró részproblémákkal való foglalatосkodás korántsem önkényes, mert ezek egymással összekapcsolódva egy nagy, egész képet alkotnak.